

№ 14.975
1934-5

ПРОБОЄМ

ЦІНА 10 СОТ.

ЧЕРВЕНЬ 1934

Р. І. Ч. **5**

ПРОБОЄВИКИ

З сьогоднішнім числом проголошується

ПЕРШІ ПРОБОЄВИЦЬКІ ЗМАГАННЯ,

які триватимуть від 1-го липня до 1-го жовтня. Кожний Пробоєвик, який до 1-го жовтня підвищить число своєї кольпортажі на 10, 20, 30 чи більше чисел і до 25. кожного місяця вирівнуватиме належитости

матиме можливість здобути бібліотеку, зложену з книжок потрібних до національного виховання та політичної освіти, БІЛЬШУ АБО МЕНШУ, залежно від того, наскільки зуміє підвищити число своєї кольпортажі. Кожний, хто приєднає доброго нового Пробоєвика, **ЗДОБУВАЄ ТЕ САМЕ ПРАВО.**

Голосіться на Пробоєвиків!

Ставайте до Пробоєвицьких Змагань!

№ VI. I. Pr. 283/34. Wyciąg z protokołu wspólnego posiedzenia niejawnego. Sąd okręgowy w Lwowie sędzią VI. karny we Lwowie w składzie s. s. o. t. Będaszewski jako przewodniczący, s. o. t. Locker i s. o. dr L. Dworzak jako głosujący w sprawie konfiskaty nr. 4 czasopisma pt. „PROBOJEM“ z daty Lwów 1. czerwca 1934 do sygn. VI. I. Pr. 283/34 na posiedzeniu niejawnym dnia 1. czerwca 1934 po wysłuchaniu zdania Prokuratora Sądu okręgowego we Lwowie p. a n a w i a uznać konfiskatę dokonaną dnia 25. maja 1934 przez Starostwo Grodzkie we Lwowie konfiskate czasopisma pt. „Probojem“ nr. 4 z daty Lwów, dnia 1. czerwca 1934 zawierającą w całości znamiona występku z art. 93 § 1 k. k., zarządzić zniszczenie całego nakładu i wydać myśl § 493 pk. zakaz dalszego rozpowszechniania tego pisma drukowego. Zarazem wydaje się odpowiedzialnemu redaktorowi tego czasopisma nakaz, by orzeczenie niniejsze umieścić bez zmian w najbliższym numerze i to na pierwszej stronie. Niewykonanie tego nakazu podlega za sobą następstwa przewidziane w § 21 ust. pras. z 17. XII. 1863 Dzpp. nr. 6 ex 1867 tj. zasądzenie za przekroczenie na grzywnę do 400 zł. Uzasadnienie. Ogłoszenie drukiem wyżej wymienionych artykułów ma na celu szerzenie propagandy wywrotowej zamierzającej do oderwania części ziem od związku państwowego z Rzeczypospolitą. Według §§ 487, 489 i 493 p. k. oraz § 1 i 37 ust. pras. jest zatem powyższe postanowienie uzasadnione. Przewodniczący T. Będaszewski w. r. Protokolant B. Barszak wr. Za zgodność Lipanowicz kier. sekr.

12/10/2010 17:45

ЛБ АН УРСР
5913

ГЕРОЙСЬКЕ ПОГОТІВЛЯ ПОКОЛІНЬ

Історія нації — це безпереривна жива черга стремлінь, змагань і боротьби всіх її поколінь. В боротьбі з різними супротивними силами, в змаганнях за життєві потреби й вимоги, в стремлінню до цілей і ідей, що виростають з живого національного ґрунту — всі покоління підчеркують живучість національної ідеї, ідеї нації. І тільки завдяки цим змаганням стремлінням і боротьбі можемо ми говорити, що нація живе, росте, могутніє, що нація змагає до виборення собі таких умовин, які дозволили б їй розгорнути на всю широчінь свої сили і виявити їх в повноті.

Кожне покоління стає до боротьби під кермою й проводом найкращих зпоміж себе. І ці одиниці своєю незломною волею, відданістю національній справі вибиваються в передові лави даного історичного покоління. Своїми великими ділами й безграничною відданістю значать вони дорогу національного росту. Стають героями. І саме вони — герої: їх чини — підчеркують й підтверджують найкраще й найпевніше вічну живучість національної ідеї. Вони одинокі лучать минуле із сучасністю, творять національну традицію й стають дороговказами для живучих і майбутніх поколінь. Вони, їх діла це найкращі сторінки історії нації. **Зберегти пам'ять про них в сучасному поколінню, поставити йому перед очі велич їхнього змагання — це не тільки свідоцтво пошани для них.** Їх пам'ять зобов'язує також всіх живучих змагатися й боротися безупину й незломно за те, за що змагалися вони — за силу й розвиток нації.

Традиція минулого, культ героїв, їх великих чинів, dokonаних в ім'я найвищих ідеалів нації — все це посилює моральну вартість, відпорність і силу кожного покоління. Великі чини одиниць стають огненними стовпами, що вказують шлях, яким мають йти стремління й змагання сьогоднішніх і майбутніх поколінь. Вони роблять національну ідею живою, свіжою — такою, що пориває за собою широкий загал нації, стає живою частиною національної душі. Пам'ять про героїв і їх чини виховує й перевиховує цілі покоління. Їх могили стають мовчазними, але живими свідками минулого нації. Вони утривалюють у нашій свідомості ідею нації, наповнюють нас великою вірою в перемогу національної ідеї й зобов'язують нас змагати до того, до чого змагали вони, докінчувати й завершувати їх діла. І тут лежить велика творча сила культу поляглих — бо вони вяжуть минуле з майбутнім, безнастанно відроджують ідею нації, роблять її сильною й могутньою. Велика історична традиція — традиція сили і краси, взнеслих поривів і гарячої любови — пам'ять про тих, що своїми ділами підносили націю на вершини слави, робили націю сильною й могутньою.

Очевидно, щоби традиція могла сповнювати свою велику роль вона мусить жити й відживати в душі кожного покоління. Не тільки поклонятися традиції, але здійснювати її заповіти, творити нові діла героїства ось завдання кожного покоління. Недавно один визначний німецький державний муж сказав, що сучасна доба — це «доба геройського поготівля». Він хотів цим сказати, що нинішнє покоління не відіграє історичної ролі, коли воно в кожному моменті не буде змагати до сили, розросту й тріумфу своїх національних ідей і коли воно серед цих змагань не видаватиме зпоміж себе нових героїв. Тих, що в кожному моменті історії є свідоцтвом національної ідеї. Тих, що кожночасно є могутнім живим пам'ятником геройського поготівля поколінь.

ПРОБОВИКИ! Використовуйте усі нагоди для пропагування і умасовлення! Підшукуйте і приєднуйте Пробовиків у сусідніх селах!

12/10/2010 17:49

ХОЛОДНИЙ ЯР ГОВОРИТЬ...

Під таким наголовком появиться в осені ц. р. накладом видавництва „Терем“ книжка Ю. Г. Горського, одного з учасників повстанчих акцій українського селянства проти московського большевицького наїзду на Україні. На цьому місці передруковуємо два уривки з тієї книжки, друковані вже в 1933 р. в „Літописі Червоної Калини“. — Ред.

По чотирьох кілометрах дорога розходиться. Вправо відходить дорога на Грушківку. Андрій показав на якийсь стовп, який стоїть на рові перед роздоріжжям.

— Оце я хотів тобі показати. Такого чудернацького стовпа певно нема в світі другого.

Підїжаємо. На обрізаного, молоденького ясеня насильно через прорізи тринадцять людських черепів, які вициривши вперед зуби, творять оригінальний стовп. До чола верхнього черепа прибіта табличка з написом: „Володіння Холодного Яру. Проїзд чекістам суворо заборонений“. Чомусь здається, що самі кістяки сміються над цим жартом.

— Оцих сім верхніх, біліших, це — штаб ударної групи Бобринської Чека, на чолі з уповноваженим Станайтісом — латишом, а цих нижчих не знаю... Це — Мельничанські хлопці пожартували.

— Де вони їх набрали?!

— Чи мало їх тут по лісах валяється?!...

В минулому році лисиць трупами так обгодували, що перестали курей красти по хуторах... Отак, по людськи подумаєш — жаль людей... Але що зробиш!... Слово „боротьба“ і слово „жаль“ — взаємно виключають одно друге... І ще підеться „лисиць годувати“, якщо нами не годують...

Здаємо в ліс і їдемо без дороги, то спускаючись в яри то підїмаючись.

Чим деякий час виїзжаємо на край глибочення яру. Дня не видно, видно тільки проти сонця схилюватий схил, вкритий лісом і заглибленнями. У яру панує мертва тишина. Андрій свистнув і голосна луна, повторюючись на поворотах, поїхати вгору вздовж яру.

— Оце тобі Холодний Яр...

Іду вздовж схилу. По протилежному боці між деревами пронеслося стрілою дві серни, видно налякані свистом.

Поглядаю в яр, який тепер не має вже якогось актуального значіння, але мимо того

є якимсь символом боротьби і мої думки мимоволі біжать до Шевченкового:

У яр колись сходилися,
Мов із хреста зняті,
батько з сином і брат з братом,
радилися, одностайно стати
на ворога лукавого...

Був він якийсь понуро-величний... Якась одвічна таємниця кривавої, сумної долі України застигла в його диких рисах... Чомусь спігнулись вицирені зуби черепів і табличка „Володіння Холодного Яру“... Могутнього, німого владаря, який віки назад усміхався і зараз усміхається смертю і боротьбою, яка — не знає жалю...

* * *

Деякий час ми оба сиділи мовчки, втопивши очі в яру, якому народня фантазія приписувала таку ролю в минулім. Взагалі ця місцевість — святі місця для українця. Тут зроджувалася козаччина... Недалеко, он за тим лісом, ображено Хмельницького і сповита обставинами часу — родилася Хмелівщина... Тут почалася і тут скінчилася, побувавши аж на Поділлі, — Коліївщина, і батько Максим перебув деякий час як чернець у цьому монастирі, невідомо чому Мотриному...

Ігумен його Мельхіседек, гарячо помолвившись, благословив ножі і шаблі на пролиття рік людських сліз і крові, винної і невинної, во імя — Волі. Поневолення з царської ласки, селянства, — тут було найкоротше з усієї України і чигиринський „малорос“ не завжди гнув покійно шию, а часто мотав нею, щоб скинути ярмо.

Яких два десятки літ назад, селянин тут подавав у ночі свій „вільний голос“ на виборах гетьмана України і на старій козацькій могилі, поклавши руку на старовинну козацьку шаблю — давав клятву не зрадити і додержати таємниці.

Задуму нагло перервала коротка низка стрілів з кулемета. Я зірвався, призначений до того, що стріли означають ворожий напад, але Чорнота потягнув мене за рукав черкески:

— Сідай... Це Левадний вправляється, мабуть з Люїса ворни б в лісі... Цікавий тип... Граматики добре не знає, але нема кулемета, якого механізму він не знав би як свої паль-

12/10/2010 17:50

ці... Для нього кулемет — все. Ніюдин захопаний так коло дівчини не припадає, як він коло своїх Больтів і Максимів. Невеликий собі, худощавий хлопець, але сила духа в нім — велитенська... Знаєш, він же у Коцура був начальником кулеметів... Любить хлопець Україну, повірив у „червону правду“ і пішов боронити її під червоними прапорами. Не один Холодноярць упав від меткої кулі з його кулемета... Але коли переконався, що бореться для Москви проти своєї ж батьківщини — взяв на плече свого Люїса і прийшов до нас. Сидимо раз у Чучупаки у вечорі, коли заходить... Поставив кулемета в кут і підходить до столу:

— Я — Левадний. Ви мене знаєте — бо я з вами бився. Аж тепер я розібрав, що мої кулі летіли не туди, куди потрібно. Можете мене застрілити, — це ваше право, — але, коли хочете, я і вісімнадцять кулеметів, які маю заховані по селах і хуторах — в вашім розпорядженні.

Зпочатку не дуже довіряли, звичайно, але потім переконалися, що хлопець прийшов зі щирим серцем.

Тепер у нас кулеметами заправляє. Дав декілька своїх, а решту, каже, дам тоді, як треба буде. В його у своїх людей цілі „арсенали“ зброї, яку зі своїми хлопцями позахоплював у німців і денікінців, але зживає її дуже обережно. Коцурові дав трохи кулеметів і набоїв, а про решту навіть не сказав. Оце недавно їздив десь під Чорний ліс, привіз нам два німецькі міномети і вісім скринь мін, — треба буде — каже — дістанемо ще.

Але ти полюбуйся яка упертість! Відбили йому праву руку — лівою навчився стріляти, і то як стріляє!

Вже одною рукою підіймати ручного кулемета, так він зняв з нього „кожух“, зпилував радіатор, зпилував, де можна залізо, щоб ніяк не пошкодити механізму і люфи, а не вийняв на револьвер, або карабін. І цей „оборонний“ кулемет у його працює „як новий“ машиник“, і ліву руку виробив, що міцніша, ніж праву, другого дві рази... Він сам з хуторів, а в хуторі має багато родичів і взагалі Суботівці його люблять.

Ось отаман каже йому: „Пішов би ти, Левадний, коли увечері до Суботова. У тебе там родичі, знають тебе там добре, — агітнув би ти проти Коцура“.

Левадний: „Я, отамане, як треба буде для добра України — увесь Суботів разом

з усіми своїми родичами з кулемета вистріляю, а агітувати нехай хто інший йде. Не вмю“.

І завжди він спокійний, зрівноважений. Ніколи нікого не образить.

Та...

Був у Мельниках селянин, що перед війною у поліції в Петербурзі служив. А через те і вважав, що він у селі найстарший і найрозумніший. Напється самогону і задирається з усіма, Ви — каже — „хахли необразованне“! Німці Україну видумали, а ви й собі за німцями! От повернеться на престол цар - батюшка — він вам покаже Україну!

Одного разу Левадний, перед гуртом селян оповідав про Хмельничину, а той п'яний підскочив і почав: Ти каже, — що народ у „заблудженіє“ вводиш, крамоли всякої навчашь!“ Богдашка Хмельницький „верноподанный белого царя“ був, а ви бунтовщики, на шибеницю вас усіх треба!

Коли Левадний зауважив йому, щоб пішов проспатися краще — той підскочив і вдарив його по лиці... Левадний мовчки зняв з плеча свого „Люїса“ і висадив в нього цілий диск набоїв.

Чи багато зпоміж українців так реагує на образу своєї особистої чи національної честі? От ти служив між кавказцями... Чи тобі прийшло коли в голову зневажити гордість чи національний звичай підвладного тобі козака? Московські кадрові старшини залюбки били „морду“ жовнірові москалеві, українцеві, полякові, — але чи хтось із них відважився вдарити чеченця або кабардинця? — Ніколи! Бо знав наперед, що той відповість на це вдаром кинджала, не турбуючись, що завтра за це його розстріляють.

Шістьдесят років тягнулася нещадна війна між могутньою московською імперією і горсточками кавказьких горців, але й переможені, вони гордо споглядали зі своїх гір на переможців, як на щось нижче від себе й не спішили їм прислужуватися.

Москва не брала з них податків, не брала до війська, — була задоволена, що вони не відновлюють боротьби.

Часом голодний і обідраний кавказець за жадні скарби не віддавав і не продавав прадідівських кинджалів та шаблі й у цьому був увесь секрет пошани до нього. Племена, які налічували заледви кількасот тисяч людей, — примушували переможного ворога шанува-

ти свої звичаї, мову, релігію, — а колиб кабардинців чи хевсурів було сорок мільйонів — то повір мені, Москва із своїми шістьдесяти мільйонами — в решеті б у них танцювала!

А полюбуйся нашим нащадком великих прадідів, що потрясали колись мурами Царгороду! Навіть у своєму бойовому гімні, він називає ворогів не інакше, як ласкаво „воріженьками“, які мають від чогось згинуть, як роса на сонці, бо він сам задобрив і залинивий, щоби розбивати їм голови.

К чорту наш український сентименталізм. Нам потрібний не мрійний павячий хвіст, а вовчі зуби. Бо коли ми їх не будемо мати і не заставимо наших „приятелів“ шанувати їх — Україна ніколи не буде щасливою.

Я християнин і вірую в Бога, але я не згоджуюсь з Христовим заповітом підставляти праву щоку, як тобі приліплять ляща по лівій. Така засада для Українців погубна, бо маємо таких добрих сусідів, що будуть бити поки влізе ї соромно їм ніколи не стане, бо б'ють вони нас не для розваги, а тому, що їм потрібні багатства нашого краю.

Багато мені не подобається з того, як ми взялися до справи...

Хочеш, я тобі дам почитати останні книжечки Леніна, про тактику боротьби й організацію влади. Я б усіх наших міністрів засадив на шкільну лавку вивчити їх, дописавши дещо між рядками. Нас б'ють без сентиментів... Але, знаєш, це — добре. І чим більше будуть бити й знущатись — тим краще. Ні один народ не переживав того, що тепер переживає Україна, але й нікому це так не йшло на користь, як іде українцеві. Це перетворить лінивого українського вола в хижого

звіра, який вирвавшись колись на волю, як побачить, що хтось знову протягає до нього лапу — не буде ждати, поки треба буде оборонятися, а сам буде нападати.

Уяви собі, що було би з нашими бідними ворогами, як би хоч на половині України була така Холодноярщина?

От я, маленький Андрій Чорний, можу вдарити зараз у великий монастирський дзвін і 6—7 найближчих сіл, через пару днів дадуть десять тисяч боєвиків, дивізій і військо і то військо, яке не знає полону, яке має право на далекий відступ, бо залишило ворогові хати і родини. А скільки давала вся Україна на заклик свого уряду?

Коліб ми в цьому році перемогли, з усієї України одні Холодноярці мали би право сказати: Ми не пустили ворога в свої хати, не годували його своїм хлібом, не дали йому своїх синів на гарматне м'ясо.

Андрій балакав би певно ще довго, але з церкви понеслись тривожні удари малого дзвона.

— Ого ! якась новина. Мабуть большевиків чорт звідкись несе...

Ми зійшли з валу й побігли до монастиря.

У дворі, по діловому, без криків і метушні, йшла збірка.

Зі стаєн виводили осідланих коней. Запрягали тачанки з кулеметами, які по черзі оглядав Левадний, сам затуляючи в них стрічки з набоями.

Піші козаки гуртувались коло Лубенців, які на дворі вже затулювали свої складні англійські набійниці.

З дверей будинків визирали злякані черниці.

Пробоевики, передплатники і читачі „Пробоем“ !

4-е число „Пробоем“, яке вийшло в другий день Зелених Свят сконфісковане в цілості. Конфіскація цілого накладу враз із черенками спричинила Адміністрації „Пробоем“ поперх 500 зл. втрати. — Щоби наступні числа „Пробоем“ могли вчас появлятися кличемо до Вас усіх:

Місяць липень — місяць одноразової збірки на пресовий фонд „Пробоем“ !

Нехай не буде ніодного читача „Пробоем“, якийби сам або спільно з товаришами не поспішив із підтримкою для свого націоналістичного журналу! Нехай не буде пробоевика, якийби у своїй місцевості не перевів збірки на пресовий фонд „Пробоем“ !

Всі до акції за сильний пресовий фонд „Пробоем“ !

12/10/2010 17:51

Червень 1917 у Київі

Фільма подій на Україні у місяцях

IV. місяць революції на Україні. Події розвивалися із щораз більшим темпом. Щораз сильніше знімалися хвилі національного підйому у широких масах українського селянства й вояцтва. „За Вільну Україну!“ „За нове життя“ лунало скрізь, де тільки билося українське серце. **Очі і надії всіх були звернені на Київ.** У містах України ще була московська влада, але всі бачили свою владу **тільки у Центральній Раді**, яка повстала в Київі. Перед нею отвіралося великі можливості. Народні маси з найбільшим завзяттям, запалом і рішучістю **готові були перевести в життя кожне її слово до них.** Та Центральна Рада у своїй складі **соціалістична** довго цього великого слова не говорила. Її члени вірили в те що, коли у Росії замість царя прийшли „братні“ московські соціалісти, **Україна не потребує відриватися від Росії, бо тепер її ніхто не буде гнобити а у спілці з соціалістичною Росією вона причиниться до скоршого приходу „соціалістичного раю міжнародньої любови“.** Але московські соціалісти, як тільки прийшли до влади відразу показали в сторону України

свої московські імперіялістичні зуби. На кожному кроці почали ставити колоди під розвиток українського національного руху горляючи про те, що коли Україна сама хоче діяти про свою долю, без порозуміння з ними, то це **„ніж у спину соціалістичної революції“.** Центральна Рада спочатку уважала це за **непорозуміння**, бо не могла повірити, щоби соціалісти нічим не ріжнилися від своїх попередників і послала **делегацію до Петербурга** в цілі в'яснення справи і **признання** во імя соціалізму **автономії Україні.** Московські соціалісти делегацію **відправили з нічим**, мовляв, не час тепер ще на те. Коли це дійшло до слуху широких народніх мас — **велике обурення** стрясло ними і на Україні щораз сильніше почало лунати **„самі, не питаючись нікого будемо творити свою волю“.** І саме виразниками цього звероту на Україні являються два Зізди, що відбулися у червні 1917 р. в Київі: **Перший Селянський і Другий Військовий**, які доводять до того, що Центральна Рада рішила випустити до Українського Народу свій **Перший Універсал.**

Перший Всеукраїнський Селянський Зїзд

В днях від 10—16 червня відбувається в Київі **Перший Всеукраїнський Селянський Зїзд.** З усіх сторін України прибуло у свою столицю **поверх 3000 селян-делегатів**, яких вислало українське селянство, **щоби там спільно застановилися над великим часом у який увійшла українська нація.** Щоби почули голос Києва і привезли його у свої села як наказ будівництва нової Вольної України.

ЗІЗД РОЗПОЧАВСЯ

В неділю 10. червня точно в годині 2-ій **відкриває зїзд голова організаційного комітету селянської організації т. зв. Селянської Союзу.** У короткій промові вказує на те, що **виступів Богдана Хмельницького оце вперше** було зіхалось українське селянство в свою столицю, **щоби застановитися над своєю нації і своєю долею.**

Після його промови Зїзд вибирає президентом і розпочинаються привітання. Першим виступив Зїзд голова Центральної Ради — **Михайло Павлик.** Він говорить про те що **Центральна Рада надає цьому зїздові великої ваги і вірить що селянство, як найбільша сила укра-**

їнської нації, допоможе Центральній Раді здобути волю Україні. Далше витають зїзд представники ріжних політичних партій і національних організацій.

„ПРИЙШОВ ЧАС, КОЛИ МИ МУСИМО ВЗЯТИ!“

Другий і дальші дні проходять у дискусіях над делегацією Центральної Ради до Петербурга по автономію. Промови делегатів, як не можна краще, відзеркалюють те, що мало хто, крім українських соціалістів, хотів тоді числитися з Москвою.

Перший виступає **М. Ковалевський** з докладом про депутацію Ц. Ради до Петрограду „по автономію“. Доповняє доклад другий член делегації, селянин **Одинець:** „Я здавна такої думки, що свого просити не треба — але коли мене разом з іншими післала Ц. Р., я поїхав. — Думаю, що сподіватися від Петрограду нема чого. Ясно, що вони зовсім не мають охоти випустити доброго шматка з рук. Моя думка, що ми організовано повинні сказати всі, що в своїм краю ми самі хозяї і нікого просити не будемо“. Над справою делегації починається

12/10/2010 17:51

затяжна дискусія. Багато делегатів заявляється за тим, що треба негайно, не питаючися нікого, самим заводити в себе „автономію“. Ковалевський (Хмань): „Тепер такий час, що нема коли сперечатися про право. Тепер час революційний. Ми самі уявляємо з себе революцію і революційним способом, силою треба брати те, чого хочемо. Якщо в нас замало сил, щоб негайно творити своє життя, так треба цю силу створити й силою говорити з ворогом про право“. М. Білий, солдат: „Я казатиму коротко. Нема царів, але їх діло продовжують другі. Момент важний. Діти наші не простять нам, коли ми не добемося свого права на своїй землі. Коли не помагають слова, то допоможуть шаблі. Пришов час, коли ми мусимо: взяти! Просити, кланятися, ми не будемо“.

ЗА САМОСТІЙНУ!

Говорить ще кількох делегатів і до слова приходить Степаненко. Він у довгій і запальній промові доводить, що „коли український народ хоче бути дійсним хозяїном на своїй землі, мусить негайно приступити до творення від нікого незалежної своєї держави. Тепер настав час, коли Україна може здобути й закріпити за собою повну волю, а це станеться тільки тоді, коли, не гаючи ні хвилини революційного часу, український народ проголосить свою Самостійну Державу. Вкінці читає резолюції, які представляє Зіздові до прийняття: 1. Відкликати з Петрограду українську фракцію при Всеросійській Раді Селянських Депутатів. 2. Оголосити, що український народ, будучи сам хозяїном на власній землі, закладає окрему свою Самостійну Державу. 3. Центральну Раду оголосити одиноким тимчасовим правительством України. 4. Це правління має зараз оголосити, що земля, фабрики й інші добра є власністю українського народу. У слідуючих точках резолюції говориться про те, що „треба підготувати народні вибори до українського сойму“, „довести до кінця формування українського війська“, „оголосити новий закон про землю і працю“. Після Степаненка промовляють дальші записані до голосу делегати. Майже усі промовляють за тим, що би, не гаючися Петрограду, „заводити автономію самим“. Виступають і такі, що дійсно глибоко проглядають справу Великого Часу, в якій пройшла Україна. Химерик: „Нема чого сумувати над тим, що російське правительтво нічого не дає, треба брати самим своє право. Браття селяни! Для України особливо тепер небезпечний час. Кожної хвилини може повторитися Андрусівська умова й Україну знову поділять на двоє. Московщина все й сьогодні скоріше згодиться поділитися Україною, чим стратити її цілу“. Дальше закликає Зізд до ухвалення резолюцій Степаненка. Бугаїв і Котельський пригадують Зіздові часи Хмельницького і те, в що обернулася не автономія, а спілка з Московою, і закликають до ухвалення резолюцій Степаненка.

СОЦІАЛІСТИЧНЕ ГАЛЬМО

До слова приходять знову соціалістичні провідники. Перший виступає есер Заливчий. У довгій, щораз палкішій на словах промові, закликає Зізд „обережко й без довіря ставитися до самостійницьких кличів“. „Селяни! Ви знаєте, яке важне діло ви рїшаєте сьогодні. Проголошення самостійної української держави не є в інтересі українських трудових мас. Бо ж тільки ступимо на цей шлях і, проголосивши свою державу, відірвемося від братніх трудових мас цілої Росії, як тільки це зробимо через місяць два матимемо в себе ціле море української буржуазії. І коли згодитеся на самостійну державу — ви, селяни, ніколи землі не дістанете! На Україні української буржуазії тепер нема, але як тільки повсталоб українська держава, вона виросте скоро й вхопить владу в свої руки. Тому українському селянинові не по дорозі зі Степаненком і компанією. Нам треба йти спільно з російською демократією проти спільного ворога — буржуазії і від тих, що їм усміхається самостійність, відмежуватися. Тільки на шляху соціалізму, на шляху, по якому йде партія соціалістів революціонерів, лежить воля українського селянства — лежить „земля і воля“ наша“. — Після Заливчого промовляють інші, які всіми способами виказують „буржуазність“ проголошення самостійности й закликають, що Україні „не треба відриватися від Росії, а разом з трудовими масами цілої Росії знищити буржуазію і побудувати нову Росію, деб кожний нарід мав автономію“. А Мартос каже, що злочином булоб проголошувати Центральну Раду правительством України, не спитавши наперед, чи цього хочуть інші народи, що замешкують на Україні. „Виходить, каже він, що ми хочемо теж робити з ікшими те, що з нами робили. Самий український нарід не може й не сміє вирішувати того, що має бути на Україні, бо її замешкують інші народи й не знати чи вони годяться на те, чого хоче український нарід. Їх треба теж поспитати“.

Говорило їх більше. Та вистане знати тільки ці дві промови, а особливо промову Заливчого, щоби зрозуміти те, як ідея соціалізму знищила була душу й політичну свідомість наших соціалістів. Во імя братерства народів вони виступили проти ідеї своєї власної державности, а щоби відвернути очі щойно пробуджених, жаждущих, але несвідомих мас від цієї ідеї, вони використовуючи настрій часу, хрестили її як щось „буржуазне“, противне „трудящим Україні“.

ТІЛЬКИ 16 ГОЛОСІВ ЗА САМОСТІЙНУ!

А українські народні маси вірили тим, що до них перші в цей революційний час заговорили. Вони вірили соціалістам. **Вільна Україна!** — це була та ідея, до якої рвався народ. Про цю Вільну Україну говорили до них і ті, що казали „тільки самостійна“ і ті, що тільки „автономна в російській республіці“ — буде Україна вільною. Цих останніх вони ба-

12/10/2010 17:51

чили більше, ними були всі, а самостійників — одиниці тільки. І йшли за ними, вбачаючи свою „Вільну Україну“, до якої так рвалося їх українське серце в тій „Вільній Україні“, яку вказували соціялісти, не знаючи, що ступають на шлях, на якому жде нова неволя. І українське селянство на своєму першому Зїзді, коли прийшло до голосування над тим, чи проголосувати самостійну державу українську, чи „добиватися волі Україні шляхом боротьби за автономію у Росії“ — віддало в той час тільки 16 голосів за Самостійну. Цей факт лишилося на все пам'яткою того, як сильно мстилося каліцтво неволі на перших кроках пробудженого українського народу, так, як промов Заливчого і тов. — свідомством того, яку роль відіграла в українських визвольних змаганнях наші соціялісти.

ЗА ЗЕМЛЮ!

Покінчивши справу з делегацією Ц. Р. и до Петербурга — Зїзд перейшов до обрядів над справою земельного питання. Зїзд станув на тому становищі що вся земля на Україні належить українському селянству. Тому всі поміщицькі державні удільні монастирські й усякі інші великі земельні власности касується і ця земля переходить без викупу в український земельний фонд яким завідує сам народ через український сойм і повітові та волосні

земельні комітети. З цього фонду можуть користуватися землею тільки ті що обробляють її власними руками. Теж стануто на становищі, що „всі ліси, копальні й інші земельні недра в межах України визнаються власністю всього українського народу. Всі посередні й інші податки скасовуються. Замість них заводиться тільки один безпосередній податок.

Покінчивши земельну справу, Зїзд приступив до вибору своїх представників у Центральній Раді.

ОСТАННІЙ ДЕНЬ

В останній день, 15. червня, перед самим його закриттям, М. Грушевський оголошує одержану щойно телеграму з Петербургу, в якій московський уряд пише, що „не визнає за можливе задовольнити бажання українців“, бо питання, чи Україні належить автономія чи ні, можуть рішити тільки Російські Установчі Збори, а до цих ще далеко. Ця телеграма викликала в делегатів велике обурення — і хоч Зїзд всетаки станув на становищі автономії, то тут уже прийшли слова: „негайно не дивлячись на Петербург, заводити автономний лад у себе“. І це був один з тих перших різів, які хоч не поривали ще цілковито, але вже один по одному перетинали ті шнури, якими соціялізм тодішніх провідників народу прив'язував Україну до Москви.

Другий Всеукраїнський Військовий Зїзд у Києві

Зріст скрайних настроїв серед українських має позначувався з кожним майже днем. І чим більше було зі сторони „нового революційного“ Петербурга відмовлень, заборон, отягань — тим більшою силою знімалася на Україні і кріпло недовіря - ненависти, — так захвалюваних українськими, — московських соціялістів. Вже Перший Селянський Зїзд відбив у собі ті настрої українського селянства, яке в відповіді Петрограду опортуністично українським паломникам щодо автономії „радо“ не питатися москалів і самим творити себе новий лад. Ще більш скрайно і завзяті настрої відбувся безпосередно по Селянським Зїзді Другий Всеукраїнський Військовий Зїзд. Тодішній військовий міністр всеї російської армії заборонив був цей Зїзд, але українське вояцтво, не зважаючи на заборону свого „головно командуючого“, приїхало на цей Зїзд ще більш масово як на перший. Заборона Зїзду, перепони, які ставили українському рухові москалі, врешті подія що зайшла на самому Зїзді — все те викликало серед українського вояцтва скрайні настрої і воно на своєму Зїзді висловило їх ще більш

рішучо як українське селянство. І що найголовніше зуміло вплинути на нерішучих українських соціялістів так, що ці відважилися ступити перший крок у сторону „самочинного здійснювання волі“.

„НАКАЗ ПРО ЗАБОРОНУ ЗІЗДУ ЧИТАЄМО І ДО КИЇВА ВІДІЗДЖАЄМО“

Перед Музеем салдатське море. В. 5. години Народній Дім переповнений. Величезна густа юрба лишається на вулиці. Театр з низу до верху залитий народом — салдати, старшини, матроси. Одна суцільна маса — одно салдатське людське обличчя. Зїхалося уже біля 2.500 делегатів, як представників півтераміліонової озброєної маси українців, що розкидані по ріжних частинах на фронті і заплілі. А вислали своїх представників тільки ті, що не зважаючи на всі перепони, вспіли вже zorganizуватися.

На сцені з'являється товариш голови Центральної Ради, він-же голова Генерального Військового Комітету — Володимир Винниченко.

На хвилину все стихає. Потім немов раптовий вихор, зривається буря оплесків із тисячів грудей лунає: — „Слава!! Слава Винниченкові!..“

Так хвилин п'ять — знова стихає. Винни-

12/10/2010 17:52

ченко оголошує, що відкриття Зїзду відбудеться завтра у великому міському театрі, а сьогодні, користаючи з нагоди можна уладити віче. Загальна згода. На вічу бажаючи мають оповідати про те, як стрінули на місцях наказ Керенського про заборону Зїзду. Відчиняє віче Винниченко промовою, в якій зясовує погляд Ц—Р-и на заборону, яку називає звичайним „переступленням декларації про свободу зборів“.

— Міхновського! Поручника Міхновського! Нехай він скаже свій погляд! лунає зі салі.

Але Міхновський не говорить. Центральна Рада доручила провід зборами Винниченкові, що був якраз найбільшим ідеологічним ворогом Міхновського. Винниченко ідеолог і провідник прихильників „єдиного революційного фронту“ з москалями а Міхновський, один з тих небогачо, які проповідували що український революційний рух мусить розвиватися цілком самостійно, як рух національний — протимосковський а не соціалістично-інтернаціональний.

Один по одному виходять делегати з місць. Наказу Керенського скрізь не послухали. Маси йшли на пролом не зважаючи на ніякі заборони з Петербурга. Промови короткі, уривчасті, повні завзяття і віри в силу нації. То відбивається настрої мас, що стихійно нестримно пруть в бік незалежності від Росії.

Говорить, наприклад, делегат з північного фронту.

„Про заборону — говорить — ми довідалися вже в дорозі. Тутже склали телеграму такого змісту: „Наказ про заборону зїзду читаємо і до Київа відїзджаємо“. Телеграму вислали на дві адреси: нашій організації, яка нас вислала і панові Керенському!“

На салі оплески, сміх і виклики: — Читатиме ви з нами! — Хай він сам приїде почує чого треба! — Ми вільний народ! І ні Керенському ні петербурзькому урядові ні московському народові, нікому не вдасться спинити вільний народ. — Як народ захоче так і будить своє життя.

Гучно, дотепи, іронія наче коштовне каміння блискують у викликах і промовах. Промовляють і самостійники. Їхні промови й тут, написала сама соціалістична „Нова Рада“, зупинилися з особливо щирими гучними оплесками й викликами — „Слава!“

ПІД БУЛАВУ БОГДАНА!

На сцені зявляється старшина і повідомляє делегатів що Перший Український Полк ім. Богдана Хмельницького підходить до Народнього Дому, щоби повитати представників українського війська.

Знесву мсгутне „Слава!“ ворухить бу-

динком. Через хвилину, другу всі делегати на дворі.

Зпоза рогу вулиці показується голова колюби. Повиває розкішний прапор з образом Великого Гетьмана. Чудова орхестра.

Попереду на коні командир полку плк. Ю. Конкан.

Проходять курінь за курінем, сотня за сотнею... Карні, веселі, могутні, горді. Вони, перші творці нової історії України. Слава! Слава! Українському Полкові. Слава! Слава! Слава!

Полк скермовується в сторону памятника Богданового. Юрба заливає вулиці і посувається тудиж.

* * *

Сильно гудів з дзвіниці Софійського собору дзвін „Рафаїл“ і сквапливо сипались дрібні звуки малих софійських дзвонів.

Ціла площа, яка вже потонула у сумраці вечора представляла незвичайний вид. Десятки тисяч народу наповнили її — від Софійського собору до Михайлівського монастиря. Під памятником Хмельницького відправляється молебн. Український полк як один чоловік паде на коліва. І як підкошувана якоюсь великою силою хилиться навколшки многотисячна юрба. У сумерці виблискує тільки сталева щетина багнетів над головами вояків що стали навколшки.

А потім знову промови, знову віча, знову пристрастні викрики.

— Брати українці! Виж вже присягли раз, присягнемож ще, що без автономії нашої матері України не вернемо до своїх гостей, — виривається з грудей промовця салдата.

— Присягаємо! і повітря затряслося від однодушного оклику тисячів.

— Браття! Перше народ український душили московські царі а тепер душить московська демократія, котра розуміє здобуту революцією волю так, що це воля для одного тільки московського народу а ми як були у московській кормизі так і дальше повинні лишитися. Тому ми, український народ здобудемо повну волю тільки тоді, коли вповні і негайно порвемо з Московщиною і створимо свою самостійну від нікого незалежну державу! — говорить промовець самостійник.

Знову могутні оплески і щире тисячне „Славно!“

Віче кінчилося пізно увечері. Почулася у темноті команда і гучно стало проходити вояцтво. Полилася пісня:

...душу тіло ми положим за нашу свободу...

...і докажем, що ми браття з козацького роду...

На темному небі світилися великі ясні зорі. Виразно відбивався ще темнішою бронзо-

вою постать Богдан на коні з піднесеною булавою...

І здавалося, що тисячелітні київські ulиці радісно-тужно згадують якийсь давний давній сон...

ЗІЗД РОЗПОЧАВСЯ

На другий день (18. червня) збираються делегати біля будинку великого міського театру. Біля всіх дверей стоїть варта від полку Богдана Хмельницького. Цей Зізд так описує в своїх споминах його учасник Юртик:

„Саля театру виповнена щертв. Хвилина чекання. На сцені з'являється Михайло Грушевський. Роскішна сивина прикрашує голову всіми визнаного „батька“. Годі порівняти з чимнебудь вибух оплесків і вигуків: „Слава батькові Грушевському! Слава!“ Він тепер не тільки батько, він бог нації. В ньому всі бачать (бо так хочеться революційній юрбі!) наймудрішого з мудрих, відважного, як сама нація. **В який бік не каже, всі підуть туди.**

М. Грушевський витає делегатів од імені Центральної Ради й оголошує Зізд відчиненим.

Вибирають президію. Кожний кандидат президії мусить особисто оповісти зіздові, хто він. Починаються привітання. Майже цілого пів дня часу довелося жертвувати на вислухання привітань Зіздові від ріжних організацій. У привітаннях висловлюються надії, що „військо скаже рішуче слово“. І до тих надій були серйозні підстави.

У війську зібралися **найактивніші елементи селянської України**. Українці склали біля 30 проц. загально-російської армії і уявляли собою першорядний бойовий матеріал. Більшість підстаршинського складу в цілій армії складалася з українців. Гострий конфлікт поміж російським правительством і українським національним центром цілком зруйнував би армію. Це було річю корисною для нас, але страшною для Росії.

Вже перший військовий зізд так налякав був Петербург, що там погодилися на організацію трьох українських корпусів. Другий зізд глядав куди більш імпульсивно. Та і загальна ситуація значно змінилася на нашу користь. Росія розкладалася зі середини. Отже на підставі надіялися і Україна сподівалася на своїх синів, що мали зброю в руках, великі сили і великих діл.

Виправдував зізд надії України? Не вповні. Маса зізду складала т. зв. „мартовські українці“. Революція зірвала полуду з їх очей і вони побачили свою кривду, яка творилася над ними, як над українцями. Якій почуття могли пробудитися у них наслідком усвідомлення обману з боку Росії, яку вони боронили завзято від самих москалів. Любов свою вони вже віддали Україні. Для Росії залишилася тільки ненависть.

Любов до України не була ніжньою любовою дитини. О, ні! То була гаряча, не знаюча компромісу, любов молоді істоти до сво-

го ідеалу. Один натяк з боку вождів, що треба загинути в ім'я досягнення ідеалу й вони готові були жертвувати своє життя знайденій Батьківщині.

Та понад усім панувала ненависть до Росії. Національна революція набирала титанічного розмаху. Вона зовсім не хотіла рахуватися з будучою долею Росії. „Мартовські українці“ з посвятою, а навіть із фанатизмом неохоті, чекали моменту, коли можна буде увігнати кіж не в „спіну революції“, а в серце Росії. Інстинктивно вони відчували, що те треба буде зробити.

Увігнати кіж у серце Росії негайно, навіть не рахуючись із безпосередніми наслідками того, таке було бажання. Хіба можна видобути з людської душі більшу ненависть? У цій стихійній ненависти до Росії була найбільша сила нашої революції. Але в ній же була й наша слабкість. Це була первісна сила, якій, щоб нею творити, треба було сильної, рішучої і розумної керми. Цієї не було. Тому то й не диво, що не зважаючи майже на вулканічний характер ненависти до Росії, яка відчувалася на Зізді — вибух не стався. Ми послухно йшли за своїми провідниками. **А наші провідники — соціалісти — любили Росію.**

Та все таки в нарадах і постановах зізду були річі, що однаково лякали і російську демократію і наших ідеологів „єдиного революційного фронту“ з москалями.

Мім іншими зізд постановляє: „Пропонувати Центральній Раді до російського уряду більше не звертатися і негайно приступити до твердої організації краю“. Далше „Зізд забезпечує найактивнішу підтримку Центральній Раді в усіх її заходах і кличе весь зорганізований український народ одностайно й кехильно виконувати всі її постанови“, а „Українському Генеральному Військовому Комітетові Зізд дєручає якнайскорше розробити детальний плян українізації війська й ужити всіх заходів для негайного переведення його в життя“. „Прикази У. В. Г. Комітету для всіх українців вояків і військових організацій від сьогодні обовязкові“. Перед кінцем Зізду всі задоволені зі своєї праці. Задоволені з того, що довелося пережити великі хвилини пориву нації до вільного життя.

ОСТАННІЙ ДЕНЬ

Увечері 23. червня в салі великого міського театру не чути було ні одного віддиху, ні одного руху. Тисячі людей немов закам'яніли. Тільки тремтючи, шелесті папір у руках чоловіка, що стояв посередині сцени.

Залунали слова Першого Універсалу.

„Народе Український! Народе селян, робітників, трудячого люду!... Хай буде Україна вільною!.. сед нин ми самі будемо творити наше життя...“

Український Народе!.. докажи, що ти...можеш гордо і достойно стати поруч із кожним... державним на-

12/10/2010 17:53

родом, як рівний з рівним». — Пролунали останні слова універсалу. Рука з папером опустилася. А тисячі людей ще не віддихали ще не ворушилися. Неначе не все сказане в універсалі. Чогось чекають... І серед абсолютної тиші чудовий барітон тихо, але впевнено починає: »Як умру, то поховайте«. Здавалося, що всесвіт співає з нами:

»Кайдани порвіте
»І вражою злою кровю
»Волю окропіте«.

То присягався зїзд сповнити Заповіт Великого Пророка Революціонера. А в універсалі за те забули згадати... а може й не схотіли. Та не зміст універсалу робив таке могутнє вражіння. Змістові, хоч був він тим Першим Словом своєї нової влади до Народу, багато бракувало. Він не досказав того, що повинен був сказати проголошення універсалу, сам факт ступ-

Перший Універсал розкутої нації. Та сам факт лення першого кроку вливав у серця жаждущих віру в нові Великі Дні.

Член президії Гаврилюк падає на руки свого оточення. Хтось ридає, хтось сміється.

Члени Зїзду, люди загартовані у чотиролітніх боях, та ніхто не соромиться втерти очей.

Кількох вояків виносять наперед трибуни портрет Тараса Шевченка, що до цієї пори стояв у глибині сцени. Сліпий дід-бандурист стає перед портретом Шевченка і під акорди бандури співає »Ми гайдамаки«.

...Без ніякого заклику у пориві великого ентузіязму весь зїзд стає на коліна і з тисячів грудей несеться величне

ЩЕ НЕ ВМЕРЛА....

...Друга година ранку 24. червня.

На другий день Україна почула Перший Універсал.

ЮНАКІ У МАСОВЛЮЮЧИ 30 „Пробоем“ здобуваєте
12/10/2010 17:53
право на націоналістичний тижневик „Вісті“!

В ЯКІЙ ЄДНОСТІ СИЛА

Єдино-національний фронт у розумінні націоналістичному — це не збиранина різних партій, це не компроміс між різними партіями, а фронт національної державно-творчої сили. Це значить: замість „єдино-національного фронту“ з усіма опортуністично реакційними партіями, націоналісти ставлять консолідацію найкращих національних елементів на засадах націоналізму. В цьому повсякчасному змаганні до якнайбільшої консолідації національних державно-творчих сил український націоналістичний рух ніколи не буде „переговорювати“ в цій справі з проводами опортуністів, ні не буде старатись творити з ними одної спілки. Український націоналістичний рух — це рух всього, що є в українському народі найкращого, здорового, творчого. Він зцементовує людей в одноцілу ударну, розговову силу в імя величчї своїх ідей і якраз непереможною притягаючою силою тих ідей. І все, що є з ним однорodne, з природи річи опиняється в ньому. Всеж інше, кволе й назадницьке, опортуністичне по своєму світорозумінні й світосприйманні знайде своє природне й собі належне місце в назадницько-опортуністичному таборі. Для опортуністів ніякого місця ні пристановища в націоналістичному таборі немає і бути не може!

А тепер питання — чому тільки в націоналістичному єдино-національному фронті сила. Бо націоналістичний єдинонаціональний фронт це фронт людей, що мають ці самі ідеали і ці самі методи осягнення своїх ідеалів. А це найважніше, бо людей еднають не тільки одні і ті самі ідеї, їх еднає передовсім одність метод, способів, здійснення цих ідей, що є їм усім спільні. Ми знаємо, що під ідеї українського націоналізму дуже радо підшиваються опортуністи, але вони ніколи не стануть на націоналістичний шлях здійснення національного ідеалу. Ми мусимо пам'ятати, що націоналістом не є ще той, що має „націоналістичний світогляд“, відкидаючи націоналістичну тактику. Націоналістом є щойно той, що в його немає ніяких розбіжностей, між націоналістичним світоглядом, а методами і способом боротьби за національні ідеали. І саме у націоналістичному розумінні єдино-національного фронту першою вимогою, яку ставиться суспільно-політичним групам чи одиницям, що досі стояли осторонь націоналізму, а тепер хочуть увійти у його лави, є прийняти практику націоналізму. Бо тільки такий політичний рух є сильний де кожний його учасник не тільки однаково визнає

і вірять, але й однаково робить. Ми знаємо з досвіду нашої історії, що опортуністична згряя **завсігди занечищувала своєю присутністю хочби тільки через якийсь час всі могутні пориви кращої частини українського народу.** Бо опортуністи ніколи не мають відваги остатись на побоевищі 5 минут довше як ворог. Вони в мент найбільшого напруження національних сил, **зраджують лави дійсних борців під які вони підшivalись і йдуть на угоду.** І тому єдино-національний фронт з такими людьми не то що неможливий, **він є каригідний.**

Український націоналізм **видвигає як силу єдино-національний фронт людей, що маючи націоналістичний світогляд, визнають як садинок правильної шлях здійснення національних ідеалів, — шлях українського націоналізму.** А не визнають такого шляху до осягнення національних ідеалів на якому треба „по братерськи“ узгіднювати підчас безконечних дискусій думки, між активною а опортуністичною частями народу. Так як це собі уявляють опортуністи. З досвіду ми знаємо, що **не кожна „єдність буде“.**

Ми знаємо, тільки єдність людей, що немають жадних інших святощів як тільки національні ідеали, є **будуюча.** Єдність з людьми, що хорують на різні пересуди, що ці свої пересуди ставлять вище національних ідеалів, які вони „признають“, але тільки так довго, доки їм не приходится платити за них своєю кровю є **завсігди шкідлива.** З такими людьми **будущого стільки боротьба во імя сили нації яку вони розкладають.**

Посилити боротьбу

Тільки в отвертій і завзятій боротьбі зломимо **большевицький бандитизм.** Наш отвертий наступ на большевицькі позиції на **ЗУЗ відкинув агентів московського та КПП-івського імперіялізмів з багатьох позицій, які вони донедавна занимали.**

Український націоналізм, що зломивши політичну силу **ундівчини і інших опортуністичних клік, що отуманювали українську суспільність, вдарив по большевизмі.** І так, як унаслідок ударів **українського націоналізму розпадалось все більше і більше Ундо саме під впливом збудженої політичної свідомости українських національних інтересів серед донедавна збаламучених ним його визнавців, так само зараз мається справа із КПЗУ.** Посилена боротьба українського націоналізму з большевизмом, **створила ворога для большевизму таки серед донедавних збаламучених ним його визнавців.**

Ці ще вчорашні комунарі, що пересвідчилися, що **проводіві КПЗУ залежить тільки на тому, щоби замінити теперішній соціяльний режим і політичне поневолення українського народу на большевицький визиск працюючих мас.**

Вони переконалися, що **большевицький визиск працюючих, нічим не ліпший від капіталістичного.** Що лєнінська „розвязка національного питання“, це на ділі тільки нова метода **поневолювання нас під оглядом національно-політичним.**

Ці добути позиції українського націоналізму **доказують, що він правильно розвязав питання большевицьке.** Іде тільки про те, **щоби збільшити розмах молодого українського націоналізму, яким він бив по головах большевицьких націонал-зрадницьких баламутів нашої суспільности.** І ми признаємо, що **залізо, яким ми випалювали досі большевицьку заразу, ще замало було розпечене.** Ми його за-слабо ще притискали до заражених опортуністичним та націонал-зрадницьким раком місць нашого національного організму. **Ми знаємо, що зараза ще не знищена.** І саме тому там треба ще дужче розпалити спасенне залізо і ще міцніш натиснути ним останні гнізда зарази.

СТОРИНКА ПРОБОЄВИКА

За сильний пресовий фонд „Пробоем“

Першими, що зрозуміли потребу сильного пресового фонду „Пробоем“:

1. Молодь села Побука (пов. Сколе) 6 зол.
2. Молодь села Труханівка 6.50 зол.
3. Українське студентство у Варшаві 6.65 зол.
4. Українське студентство у Познані 7.95 зол. (других 7.95 зол. на „Вісті“).
5. Молодь села Тимівниця 5.70 зол.
6. о. Н-н 4 зол.
7. п. Д-ин, Жижлін 2 зол.

Всі до акції за сильний пресовий фонд „Пробоем“!

Хай 6-е число „Пробоем“ зареєструє цілу сторінку сіл і міст, яких одностайні і чптачі „Пробоем“ зложили на пресфонд „Пробоем“!

НОВІ ПРОБОЄВИКИ:

С. К-ин, Войнилів — Д. Р-ик, Махнів — Г. Я-ла, Вербиця (Борки) — Я. В-як, Вілька Мазовецька — Е. М-ук, Коломия — І. М-а, Сокаль — М. Н-ир, Забіре — Ю. Р-ий, Ворвулинці — Д. І-ів, Копичинці — Д. К-ос, Чернихівці — В. П-ко, Барані Перетоки — М. Б-ий, Бандрів народ. — О. С-ак, Яричів Н. — І. Д-ич, Миців — Г. С-на, Селиська — І. Г-ин, Боршів — Д. А-ич, Солець — П. С-ій, Старе Село — О. М-ий, Монастирець — Ф. Є-ека, Кохмирин — В. Д-ик, Ременів — Є. М-аш, Потилич — А. Т-ий, Поляниця — Т. Г-ус, Красів — В. Ш-ор, Лолин — М. Г-иш, Лопянка — І. С-ань, Первятичі — В. М-ик, Копитів — П. Х-ра, Горбків — Д. І-ик, Сілець Гірка — О. Ж-ка, Замочок — В. С-ин, Пукасівці — Д. М-ар, Глебівка — І. В-ич, Глибокі — Д. З-ий, Саджава — М. Х-ць, Хмелівка — А. Д-ів, Слобідка болш. — Д. Ф-ик, Озимина — Г. І-ак, Нова Гребля — В. Т-ір, Ястнібичі — Г. Г-ій, Вербиця — С. Ч-ло, Стехниківці — А. Г-ук, Підволочиська — М. К-ів, Ямельниця — М. Б-юк, Ісаків — М. Г-аль, Мислова — П. Ш-ук, Шарпанці — О. С-на, Слобода Золота — С. Б-ик, Качанівка — В. Я-ук, Конюшки — Мих. Г-аль, Бурта — М. Б-ий, Івачів гор. — М. Ф-аль, Четверки — М. М-ій, Підгороддя — Гр. Х-ак, Негрибка — А. М-юк, Теребежі — Д. К-ук, Микулинці — А. З-ич, Подусів — П. П-ло, Зогатин — А. М-ик, Бабухів — М. Х-ва, Лучинці — В. З-ий, Стільсько — Я. С-ів, Калуш — І. К-о, Борислав — М. А-ів, Мразниця — Т. Л-а, Борислав — В. Б-а, Баківці — І. Д-ий, Тяпче — С. Г-ак, Тучапи — М. Л-ів, Будин.

Витаємо Вас, як нових Пробоевиків і віримо, що доложите всіх старань, щоб у Вашому селі і сусідніх розходилося якнайбільше „Пробоем“! Знаємо, диктує Вам постанову вступити в ряди Пробоевиків і тому ми певні, що поминете ніодної нагоди, щоби безупину не пропагувати націоналістичного ва. Ми певні, що не буде ніодного місяця, в котрому ви не приєднали б пробоевицькі ряди по одному і більше нових Пробоевиків, що не буде ніодного місяця, в якому б Ви не побільшили своєї кольпортажі. Довкола села кожного з Вас є багато сіл, де „Пробоем“ не має ні одного Пробоевика, може й такі де „Пробоем“ цілком не доходить — і саме Вашим націоналістичним обов'язком є піти в ці села, підняти там серед молоді нових пробоевиків і тим способом причинитися до завойовування націоналістичних кілків української молоді. Будьте свідомі, що цим сповнюєте один з обов'язків суцільного українського націоналістичного руху.

12/10/2010 17:54

ЛИСТУВАННЯ

С. Г—ик, Ожидів. „Пробоем“ має у Вас одного з найкращих своїх пробоевників. 100 прим. вислано. Пишете: „Як кожного місяця, так і цього „Пробоем“ розійшовся дуже скоро. Молодь нашого села чимраз більше усвідомлюється завдяки „Пробоем“. Ідучи напрямком вказаним у „Пробоем“ знаходимо правдивий шлях, котрий доведе нас до Великої Цілі“. Тов. Е. К—ові і Ф. Г—имі вказки вислано. Те про що пишете вказує, що молодь Ожидова знає свій шлях.

П. Ф—ик, Усте Зелене — дякуємо за приєднання чотирьох пробоевників і 8-ох передплатників. Віримо, що небавом не буде у Вашому повіті ніодного села, деб з Вашої ініціативи не розходилося кількадесят „Пробоем“. Вибивається у ряди перших Пробоевників!

М. Б—ий, Шпиколоси. Пишете „Нехай український націоналістичний часопис „Пробоем“ гуртує полки української молоді“. Відносно Вашої постанови стати повітовим пробоевником — небавом напишемо до Вас окремого листа. Людей, якіб вели широку пропаганду за поширенням націоналістичної преси треба якнайбільше.

М. Б—юх, Товстолуг. Пишете „Бажаю стати в ряди Пробоевників та причинитися до поширення націоналістичного слова. Тому прошу вислати мені 50 чи.

„Пробоем“. Хотяй не був я до цієї пори навіть передплатником „Пробоем“ то прочитавши його зрозумів потребу поширення націоналістичного слова і хочу доложити всіх зусиль, щоби вже в травні умасовити у своїй селі найменше 50 „Пробоем“. Все залагоджено. Не обмежуйтеся тільки до свого села. Серед своїх товаришів сусідніх сіл підшукуйте нових пробоевників і спільно працюйте над тим, щоби в Вашій околиці не було ніодного села деб не було пробоевика.

Д. П—оха, Шепель, Волинь. Збільшуючи число своєї кольпортажі пишете: „Пробоем одинокий український журнал, який нам вказує правильний шлях — хочу докласти всіх старань, щоби „Пробоем“ розходився у мойому і сусідніх селах не по 20 а по 100 примірників“. Віримо, що не тільки змагатимете до того, але й осягнете, що постановили. На Волині спеціально треба працювати над тим, щоби „Пробоем“ завойовував щораз більше сіл. У Вас бачимо одного з тих, що не поминають ніодної нагоди, щоби не пропагувати „Пробоем“.

Олекса Кривий. — Щиро дякуємо за приєднання нових Пробоевників. Пишете: „у нас, у галицькому районі велике зацікавлення цим нашим часописом. Читають його молоді товари і слово націоналіст, націоналістичний у нас у нас чути“. Ваші бажання — зауваги щодо „Пробоем“ дуже влучні. В найближчих числах „Пробоем“ переконається, що думаємо однаково. Шліть частіше дописів до „Пробоем“. Докладайте всіх старань, щоби у Вашій околиці не було ніодного села деб масово не розходився „Пробоем“.

Д. К—ий, Черняхівці. Все залагоджено. Дуже радіємо, що зважаючи на те, що у Ваше село вже йде у більшій кількості „Пробоем“ — всетаки замовляєте кількадесят примірників і постановляєте поширити свою пробоевницьку діяльність на сусідні села. З Вашого широкого листа бачимо, що вкорі вибетеса у чоловічі ряди

Пробоевників. Використовуйте усі нагоди для пропаганди і поширення „Пробоем“ у своїй околиці!

Я. В—як, Вілька Маз. Пишете: „Я сталий читач і передплатник „Нашого Прапора“ не знав, що виходить націоналістичний місячник „Пробоем“. Довідавшись про „Вісті“ і прочитавши кілька чисел я зрозумів одинокую ясну та правильну ціль тої преси. Тому переставу пренумерувати „Наш Прапор“ і від тепер буду читати і ширити „Вісті“ і „Пробоем“. Замовлені примірники „Пробоем“ вислано. Дбайте про сусідні села.

Б. В—ків, Гвізд. Дякуємо за приєднання 3-ох нових пробоевників. Товаришам М. К., Д. Г., і В. Д. вислаємо замовлену кількість чисел разом з вказками.

А. П—ич, Тенетиска. Щиро дякуємо за приєднання чотирьох пробоевників. Всі справи залагоджено. Ділом доказуйте, що „розумієте вагу націоналістичного слова у вихованні української селянської молоді“. Працуйте над тим, щоби в усіх селах довкруги Вашого були пробоевики!

Д. Хадай, Княжопіль. Пишете „Пробоем“ приєднав у нашому селі більше симпатиків як я сподівався. Всі дуже радіють з „Пробоем“. Потрійно збільшену кількість 4. числа висилається. 1, 2. і 3 число теж відіслано Вам. Дбайте про сусідні села. Заохочуйте Товаришів, що читають „Пробоем“ до того, щоби при кожній нагоді пропагували його.

С. М—юк, Кривче н. Д. Листа Вашого дістали. Віримо, що розуміючи вагу націоналістичного слова у вихованні української селянської молоді, як один із старших націоналістів, вплинете на молодь свого та сусідніх сіл, щоби серед неї поширювалось якнайбільше „Пробоем“. У Борщівщину йде ще дуже жало „Пробоем“!

М. Ч—ак, Буск. — Почта звернула Вашу пробоевницьку вказку з допискою, що „адресатів є більше“. — Просимо подати ближчу адресу.

А. К—юк, Гнідава і В. Г. Ванів. Ваші вірші відкладаємо набудуче до окремого додатку, в якому будуть поміщені спроби молодих націоналістів. Пишіть.

Е. К—ин, Войнилів. Пишемо окремого листа. **М. Ш—нь, Устрики.** Все залагоджено, як бажаєте. Належність Ваша і Вашого товариша вносять: за 2 ч. — 1 зол., за 3 к. — 3.50. Пишемо до Вас окремого листа. **М. Д—юк, Беднарів.** Дякуємо за вірш і допис. Дописів ще покищо не містимо; вірш відкладаємо на будуче. **С. З—ів, Красне.** Дякуємо за приєднання нових передплатників. **Туся Д., Добрівляни.** Все залагоджено. Належність за Н. Ф. можна вислати, так як пишете. Щиро дякуємо за те, що дбаєте не тільки про свою місцевість.

В. К—юк, Цибухово. При висилці Вам „Пробоем“ зайшла була помилка. Переписувач адрес виписав буб на Вашій адресі замість Радивилів — Радехів. Вказка трапила до Вас, бо вивозилося її впрост з картотеки. Все залагоджено.

Я. Є—ук, Нові Іваничі — Волинь. Замовлену кількість „Пробоем“ вислано. Щодо тих грошей вилачених Вами і тов. А. Г—юком на „Наш Фронт“ просимо написати за кого вони були вплачені і за що, бо на одиночну передплату таких сум на „Наш Фронт“ ніхто не приймає. Рівнож просимо подати скільки примірників слати на адресу А. Г—юка.

12/10/2010 17:55

МІСЦЕ НА АДРЕСУ:

Д. М—ар, Глебівка. — Якщоб Вам котрогось місяця з одержуваної кількості „Пробоем“ залишилося кілька чисел то відсилайте їх поштою як зворот зазначуючи, щоби Вам відчислено їх. На „Вісті“ право здобудете вскорі.

Учні IV а, Станіславів. Добре зробили, що прислали цей допис. Хоч з чисто технічних причин допис не може бути поміщений у „Пробоем“ (рубрику дописів отворюється аж із зміною формату „Пробоем“) — всетаки він придасться. З таким станом треба вміло але послідовно боротися „знизу“. Вашим обов'язком є якнайбільше товаришів взяти під свій вплив.

Читальня „Просвіти“ в Белзці. Вплачену передплату на „Наш Фронт“ перелято на „Пробоем“. На рекламці має бути латинкою написано тільки слова „Рекламація“: „Львів“ і можна її кидати у поштову скринку.

М. Т—аш, Борислав. Все залагоджено згідно з Вашим бажанням. Віримо, що Ваші заступники вивязуватимуться із своїх пробоевицьких завдань так як Ви. Подайте прізвище того, кому належатимуться здобуті Вами „Вісті“.

М. Н—ий, Вербів. За „Вісті“ збірну передплату маєте вирівнати по 19. число включно.

Марія Ч—ан. Буск к. Львова. Просимо подати точну адресу, бо вислані числа „Пробоем“ звернено по місцеві з допискою „де більше такого імені і прізвища“.

А. Т—ий, Поляниця. Пишете: „Сили Українського Націоналізму збільшують з кожним днем, а націоналістичні часописи поширюються щораз більше масово, як ніодна з інших часописей“. Радіємо з Вашої постанови стати Пробоевиком і причинитися до як найбільшого умасовлення „Пробоем“ у вашому селі. Замовлених 30

„Пробоем“ вислано. **Дбайте про сусідні села!**; постарайтеся в кожному з них, де ще немає пробоевика підняти серед однодумців „Пробоем“ такого, якийби добре вивязувався із своїх пробоевицьких завдань. **використовуйте всі нагоди пропаганди націоналістичного слова!**

І. Е—ко, Заліська Воля. Ваш допис був би з цілою певністю поміщений у „Вістях“, колиб не те, про що самі згадуєте. Відносно проєктованої Вами карикатури до „Пробоем“, то при теперішньому форматі і розмірі „Пробоем“ (де годі вмістити ще рубрику дописів) неможливим є друкувати карикатури льокального характеру. Пізніше, коли „Пробоем“ збільшить свій формат — цей дуже потрібний відділ буде уведений. Фейлетон про Ф. Н. Є. пришліть. Допісі шліть як найчастіше покищо до „Вісті“-в.

В. В—ук, Себечів. Примірники видані Вами передплатникам „Нашого Фронту“ відрахуємо з Вашого рахунку. Добре булоб, якби Ви прислали список цих людей з зазначенням скільки кожний прислав був на „Наш Фронт“ — тоді їм будеться вислати безпосередньо як передплатникам.

О. Д—ю, Добрян. Допісе передано до Ред. „Вісті“

М. С—юк, Луцьк, О. О—ук, Житомир. І. Б—як, Т. С—ий, Самбір, „Книгарня Т-ва ім. Шевченка“ в Кременці, О. К—ий — Галич, Т. Г—юк, Дубе, С. Б—ах, Борислав, С. Б—ий, Сколе, Т. С—ор, Чернілів, Укр. Тов. „Просвіта“, Загреб, С. Н—ич, Борислав, А. Я—ів, Мості, М. Г—ч, Стубно, І. З—ий, Відьно, М. Б—юк, Ісаків, М. Г—аль, Горожанка, А. Л—ий, Камінка Буди, М. М—юк, Лещатів, З—ич, Горинець, С. М—ук, Долина, В. Мак, Угринів ст., Ф. К—а, Тернопіль, Ірена М—а, Сскаль. — Всі справи залагоджено згідно з Вашим бажанням.

М. Л—ів, Будини. — **О. Ч—юк, Раків Чут,** — **М. С—ць, Станіславів.** — **В. В—ес, Кляванці.** — **В. Я—ик, Коношки,** — **П. М—ук, Липибоки,** — **М—ів, Козова,** — **А. Г—ай, Краків, С. Г—ак, Тучапи.** — **В. П—ий, Більче (пов. Сокаль), Читальня-Бібліотека, Голонин (Костопіль).** **ВСЕ ЗАЛАГОДЖЕНО.**

ЩО ЧИТАТИ.

КНИЖКИ:

Мусоліні — людина й чин вид. «Вістника» (Львів, Чарнецького 26/III) — ціна 1 зол.

„Доллар“ — переклад твору італійського політика Макіявеля з передмовою **Дра Дм. Донцова** „Книгозбірня Вістника ч. 2. — Ціна 2 зол. **„Під Крутами“** — Волод. Мих. Яніва — вид. „Студентського Шляху“ — ціна 20 сот.

ЖУРНАЛИ І ЧАСОПИСИ:

„Вістник“ — місячник під ред. **др. Дм. Донцова** (адреса під „Мусоліні“).

„Студентський Шлях“ — місячник (адреса — Львів, Сулінського 21.

„Ражбот“ — літературний місячник молодих (адреса: Львів, Корняків 1/II.

„Спортовік“ — спортовий часопис — тижневик (адреса: Український Спортовий Союз.

ХОЧЕТЕ бачити один фрагмент боротьби з московським наїздником,

ХОЧЕТЕ знати методи боротьби московського окупанта з українськими революціонерами і чекістські способи ломання душ — прочитайте книжку очевидця цієї дійсности

Юрія Горліс-Горського

ОТАМАН ХМАРА

(3 таємниць ГПУ)

Хто замовляє 10 примірників і згори надсилає за них 5.— зол. не оплачує порта та дістає 1 прим. даром. При надісланню готівки за 5. прим. т. є 2.50 зол. порто оплачує Адміністрація. Поодинокий примірник враз з пересилкою коштує 60 гр.

Тому, що запас дуже малий висилаємо тільки за попереднім надісланням грошей.

На складанці Видавництва «Терем» ПКО. 501.098 конечно написати на «Отamana Хмару».

Редагує Колегія. — Видає В во „Терем“, кооп. з відп. уділами. — За редакцію відповідає мгр. Роман Кульчицький. — Друкарня Наук. Т-ва ім. Шевченка у Львові, Чарнецького 26.

ЛБ АН УРСР

5213

12/10/2010 17:55